

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2012-4-240

(Önaraştırma)

Karar Sayısı : 12-59/1575-576

Karar Tarihi : 22.11.2012

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI

Üyeler : Prof. Dr. Metin TOPRAK, Doç. Dr. Mustafa ATEŞ,
İsmail Hakkı KARAKELLE, Dr. Murat ÇETİNKAYA Reşit GÜRPINAR

B. RAPORTÖR : Ali Fuat KOÇ, Hale GÜNDÜZ

C. BAŞVURAN : Gizlilik talebi bulunmaktadır.

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILAN

- İlke Makina ve Tesisat Sanayi ve Tic. Ltd. Şti.

Akhisar Organize Sanayi Bölgesi 2. Cad. No:30-32 Kayalıoğlu
Kasabası Akhisar/Manisa

- Arya Oto Servis Ekipmanları Ltd. Şti.

1203/11 Sok. No:4 D:621 Yenişehir/İzmir

- Botek Boyahane Tesisleri San. ve Tic. Ltd. Şti.

1348 Sok. Keremoğlu İş Merkezi No:2/2 Yenişehir/İzmir

- Mutlu Oto Servis Ekipmanları Gıda San. ve Tic. Ltd. Şti.

İçerenköy Mah. Yalçın Sok. Erzin Apt. No:22/3 Kadıköy/İstanbul

(1) **E. DOSYA KONUSU:** İlke Makina ve Tesisat Sanayi ve Tic. Ltd. Şti., Arya Oto Servis Ekipmanları Ltd. Şti., Mutlu Oto Servis Ekipmanları Gıda San. ve Tic. Ltd. Şti. ve Botek Boyahane Tesisleri San. ve Tic. Ltd. Şti.'nin aralarında yaptıkları toplantılar ve anlaşmalar ile rakiplerini piyasa dışına çıkarmak amacıyla maliyetin altında satış yaptıkları iddiası.

(2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Başvuruda özetle,

- Kombine tip otomobil boyama ve kurutma kabinlerinin imalat, satış ve satış sonrası hizmetleri veren başvuruya konu şirketlerin yaptıkları toplantılar ve rekabeti engelleyici anlaşmalar ile piyasayı kontrol altında tuttıkları ve rakiplerini piyasa dışına çıkarmak amacıyla birtakım faaliyetlerde buldukları,

(3) - Arya Oto Servis Ekipmanları Ltd. Şti. (Arya Oto), Mutlu Oto Servis Ekipmanları Gıda San. ve Tic. Ltd. Şti. (Mutlu Oto) ve Botek Boyahane Tesisleri San. ve Tic. Ltd. Şti. (Botek) unvanlı firmaların birbirinden bağımsız firmalarmış gibi görünmesine rağmen, tüm muhasebe kayıtlarının bir arada İlke Makina ve Tesisat Sanayi ve Tic. Ltd. Şti. (İlke Makina) bünyesinde tutulduğu ve yine bu firmaların satış ve satış sonrası faaliyetlerinin İlke Makina tarafından yönetildiği,

(4) - Arya Oto, Mutlu Oto ve Botek firmalarının benzer liste fiyatlarına sahip oldukları; teklif sundukları müşterilerin piyasada faaliyet gösteren diğer firmalardan da teklif aldığını gören Arya Oto, Mutlu Oto ve Botek firmalarının, müşterilere sundukları teklifleri birlikte düşürdükleri ve bu şekilde müşterilerin bu üç firmadan birini tercih ettiği iddia edilmektedir.

(5) **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 04.06.2012 tarih ve 4675 sayı ile giren başvuru üzerine hazırlanan 28.06.2012 tarih ve 2012-4-240/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu 04.07.2012 tarihli Kurul toplantısında görüşülmüş ve önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. Söz konusu karar uyarınca düzenlenen 13.11.2012 tarih ve 2012-4-240/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.

12-59/1575-576

- (6) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda, başvuru konusu iddia ile ilgili olarak soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. Anlaşma Yoluya Rakiplerin Dışlandığı İddiasına İlişkin Değerlendirme

- (7) Başvuruda, İlke Makina ve bayileri arasında rakip teşebbüsleri dışlamayı amaçlayan bir anlaşma yapıldığı ve bu anlaşma kapsamındaki bayi toplantılarında rakiplerin piyasadan çıkartılmasına yönelik eylemlerin tartışıldığı ileri sürülmektedir.
- (8) Öneraştırma sürecinde İlke Makina, Arya Oto, Mutlu Oto ve Botek'ten elde edilen bilgi ve belgelerden İlke Makina'nın üretici konumunda olduğu ve yaptığı doğrudan satışlarının oldukça sınırlı düzeyde kaldığı, satışlarının büyük çoğunluğunu bayileri aracılığıyla gerçekleştirdiği görülmektedir.
- (9) Bununla birlikte, dosya mevcudu bilgilerden İlke Makina ile bayileri arasındaki dikey ilişkinin herhangi bir sözleşmeye dayanmadığı anlaşılmıştır. Bu çerçevede, İlke Makina, bazı ürünlerle ilgili nihai olmayan fiyat listesi hazırlamakla birlikte, son kullanıcıya yapılacak satışlarda fiyatı belirlemek bütünüyle ara satıcının inisiyatifine bırakılmakta ve bu aşamada İlke Makina'nın herhangi bir müdahalesi olmamaktadır.
- (10) Öte yandan Arya Oto, Mutlu Oto ve Botek'in hissedarlık ve kontrol yapılarına bakıldığında, bu teşebbüslerin aynı kişiler tarafından kontrol edildiği anlaşıldığından, söz konusu teşebbüsler tek bir teşebbüs olarak değerlendirilmiştir. Bu nedenle, başvuruda iddia edilen "*Arya Oto, Mutlu Oto ve Botek'in benzer liste fiyatlarına sahip olduğu; teklif sundukları müşterilerin piyasada faaliyet gösteren diğer firmalardan da teklif aldığını gören söz konusu teşebbüslerin, müşterilere sundukları teklifleri birlikte düşürdükleri*" şeklindeki iddiaya ilişkin herhangi bir işlem yapılmasına gerek olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.
- (11) Dolayısıyla başvuruya konu teşebbüsler arasında satış ve dağıtımına ilişkin olarak yapılan anlaşmalar 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında bir ihlal niteliği taşımamaktadır.

I.2. Yıkıcı Fiyat Yoluya Hakim Durumun Kötüye Kullanıldığı İddialarına İlişkin Değerlendirme

- (12) Başvuru kapsamında şikayet edilen diğer bir husus, İlke Makina'nın maliyetin altında fiyatlandırma yoluyla rakiplerinin pazar dışına çıkmasına yol açacak girişimlerde bulunmasıdır.
- (13) Söz konusu iddia, İlke Makina'nın tek taraflı davranışlarından kaynaklanmaktadır. Bu çerçevede inceleme 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un "Hâkim Durumun Kötüye Kullanılması" başlıklı 6. maddesi kapsamında yapılmıştır.
- (14) Bir eylemin hâkim durumun kötüye kullanılması olarak değerlendirilebilmesi için ilgili teşebbüsün hâkim durumda bulunması ve eyleminin kötüye kullanma olarak kabul edilebilecek nitelikte olması gerekmektedir. Sözü edilen iki kriterden herhangi birisinin bulunmaması durumunda 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesinin ihlalinden bahsedilemez.
- (15) Dosya kapsamında öncelikle, İlke Makina'nın eylemlerinin "yıkıcı fiyatlandırma" kavramı altında kötüye kullanma olarak değerlendirilebilecek nitelikte olup olmadığı incelenmiştir.
- (16) Bu çerçevede, İlke Makina'nın doğrudan ve bayileri aracılığıyla yaptığı satışlarda maliyetin altında fiyatlandırma yapıp yapmadığı hususu üzerinde durulmuştur. Ancak, öncelikle söz konusu teşebbüslerce satışı yapılan ürünlerin alıcıların ihtiyaçları doğrultusunda üretilmesi sebebiyle standart bir fiyat ve maliyetinin olmadığını belirtmekte fayda vardır.
- (17) Başvuru kapsamında İlke Makina'nın yıkıcı fiyat uyguladığı ürünler "kombine tip/mobilya boyama ve kurutma kabinleri" ile "endüstriyel boyahane tesisleri" olarak sayılmaktadır. Dolayısıyla incelemenin kapsamı İlke Makina'nın üretim ve satışını yaptığı çok sayıda ürün yerine daha az sayıda üretilen ve üretimi daha maliyetli olan boyama ve kurutuma kabinleri

12-59/1575-576

ile sınırlandırılmıştır. Bu yolla rakibi dışlayabilecek nitelikteki maliyetin altında satışların varlığının araştırılması amaçlanmıştır.

- (18) Dosya mevcudu bilgilere göre, taraflardan Mutlu Oto'nun 2011 yılı satışları oldukça sınırlı sayıda gerçekleşmiştir. 2012 yılında ise sadece ikinci el ürün satışı yapılmıştır. Dolayısıyla Mutlu Oto aracılığıyla yapılan satışlara yönelik değerlendirmeler 2010 yılı için yapılmıştır.
- (19) Dosyada bulunan satış tutarı maliyet verilerine bakıldığında, şikayete konu boyama ve kurutma kabineine ilişkin İlke Makina tarafından yapılan doğrudan satışlarda 2011 yılında yapılan bir satış haricinde maliyetin altında satışa rastlanmamaktadır.
- (20) İlke Makina'nın Pony marka oto boyama ve kurutma kabini satışından sorumlu bayilerinden Arya Oto'nun 2010-2011-2012 satışlarının tamamı maliyetin üzerindeki fiyatlardan gerçekleşmiştir. Yine aynı marka ürünün satışından sorumlu diğer bayi olan Mutlu Oto ise 2010 yılında yaptığı 68 satıştan yalnızca 5'ini maliyetin altındaki bir fiyattan gerçekleştirmiş olup, 2011 yılında maliyet altı satışı bulunmamaktadır. Bu sayıya 2011 yılında Arya Oto tarafından yapılan 11 satış eklendiğinde İlke Makina'ya ait Pony marka ürünün 2011 yılında 79 adet satıldığı ve satışların yaklaşık %7'lik bir kısmına tekabül eden kısmı için maliyet altı fiyatlama yapıldığı anlaşılmaktadır. Söz konusu teşebbüslerin toplam karlılık durumuna bakıldığında ise her iki bayinin de 2010-2011-2012 yıllarında kar elde ettiği görülmektedir.
- (21) Öte yandan İlke Makina'nın Storm marka ürününün satışından sorumlu Botek tarafından yapılan satışlarda daha çok sayıda maliyet altı satış göze çarpmaktadır. Buna karşın bu satışların yine dağınık bir görünüm sergilemesi ve söz konusu teşebbüsün de anılan yıllarda kar elde etmesi nedeniyle, maliyet altı satışların, sistematik bir şekilde gerçekleşen ve rakibi pazar dışına itmeyi amaçlayan bir fiyatlama politikasının parçası olmadığı; bunun yerine müşteri kazanmak veya mevcut müşteriyi kaybetmemek için yapılmış münferit satışlar olabileceği değerlendirilmektedir. Dolayısıyla şikayete konu teşebbüslerin yıkıcı fiyatlama yaptığı yönünde bir tespit bulunmamaktadır.

J. SONUÇ

- (22) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, dosya konusu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca şikayetin reddi ile soruşturma açılmamasına OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.